

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 2. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'— četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Izvoznstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Katoliška narodnost.

Zadnje čase se je pojavila na Slovenskem t. zv. katoliško narodna mladina. Ta mladina pravi, da je narodna, toda le toliko, kolikor dopušča vera. Kadar vera in narodnost prideta v konflikt — je treba iti z vero proti narodnosti. Vera je nad narodnostjo — prva je vera potem narodnost — tako trdijo. Ako je treba n. pr. voliti med katoliškim Nemcem in naprednim Slovincem — je treba iti z Nemcem proti Slovincu, kajti vera zapoveduje, da se narodnost podvrže, ker je katoliški Nemec veri koristen — napredni Slovinc pa neveren — je treba iti z Nemcem proti Slovincu.

Prešeren bi rekel: »Kako strašna slepota je človeka! ... Na Koroškem smo imeli večkrat priliko čuti posledice te katoliške narodnosti. Drugi veliki narodi se danes več ne bore za vero — ampak zase — mali slovenski narod pa naj se bje za vero — in sam naj pogine. Naš razvoj zadnje dobe kaže, kam vodi katoliška narodnost.

Mladina, ki je katoliško narodna izhaja iz Mahničevih naukov. Da bi bila v svojih nazorih bolj trdna, ji je dr. Aleš Ušeničnik izdal knjigo »Več luči«, kjer je več Mahničevih člankov. Te članke, posebno one, ki se tičejo narodnosti, je podrgel dr. Rostohar strogi kritiki v »Napredni Misli«, kjer vsak lahko natančneje pregleda, kaj je to katoliška narodnost. Podajamo le nekaj podatkov:

Mahnič podaja najprej definicijo naroda ter narodnosti in pravi: »Narod je skupina ljudi, ki izhaja iz istega rodu, govore isti jezik in se po posebnih svojstvih in običajih ločijo od drugih ljudi.«

Mahnič razlaga tudi početek naroda in narodnosti. Trdi, da se je človeška družba razlikovala po narodnostnih skupinah deloma naravnim ptoim, deloma pa s tem, ker je Bog neposredno posegel v človeške razmere. In sicer »naravno se je narod razvil iz družine«. Iz ene družine se je porodilo več ljudi, ki so potem vsak zase ustanovili svojo družino; iz teh družin so se razvile zopet druge itd. Tako se je krog iz enega praočeta izhajajočih čedalje bolj širil, dokler niso počasi, v teku vekov, nastali celi narodi. Narod je v svojih posebnostih baje že iz hiše svojega praočeta nekako označen. »Poglavitna dedščina pa, ki jo je narod dobil od svojih očetov, je jezik.«

Po Mahničevem ima vsak narod svojega »Adama« ali praočeta — pa menda tudi pramater — iz katerega se je razvil. Torej Slovinci svojega, Nemci svojega, Italijani, Francozi, Angleži in Amerikanci pa zopet vsak svojega.

V drugem odstavku obravnava Mahnič o razmerju med narodnostjo in vero. Mahnič pravi, da to razmerje ni neutralno ali celo ekskluzivno, ampak narodnost je naravnost verska zadeva in dokazuje to tako-le: Narodnost je nekaj človeškega. Bog pa je absolutni gospodar človekov in vsega človeškega. Razmerje med človekom in Bogom določuje vera; zato je zavzema vera vsega človeka in vse, kar človek dela. Ni dejanja človeškega, ki bi bilo nasproti Bogu popolnoma indiferentno; ali je dobro ali je slabo. Določevati pa, kaj je dobro, kaj slabo — to poglavje spada v pravoslovje. Pravoslovni učitelj krščanskemu ljudstvu je pa — duhovnik. Na drugi strani pa je vzrok narodnosti oni babilonski stolp, pri katerem je Bog ljudem jezike zmešal.

Mahnič se dobro zaveda, da je to njegovo dokazovanje v nasprotju — ali, če govorimo z njegovega stališča, vsaj v navideznem nasprotju s svetim pismom, zato se dotakne tega vprašanja rekoč: »Res je, da je narodnostna različnost posledek greha, ker, kakor pravi sveto pismo, je Bog prav s tem hotel kaznovati ošabnost človeškega rodu, da je ljudem zmedel govorico in jih razkropil po zemlji. Narodnosti je dal torej početek greh. Toda ne vse, k česar početku je greh dal povod, je slabo. Tudi prisega se je uvedla radi človeške lažljivosti — a nihče ne bo trdil, da je prisega slaba; radi bolelih je potrebno zdravilo, in vendar je zdravilo dobro. Tako zdravilo za človeški rod je bila zmeda skupnega jezika, iz katere so se porodile razne narodnosti; kajti prav s tem se je ustavilo nadaljnjo razširjanje in poobčenje upornosti proti Bogu, tako da se ni okužil ves rod. Bog je skupno zaroto strl in združene moči razdvojil — tako je narodnostna različnost služila božji previdnosti in je posredno dobri stvari veliko koristila.« Jeziku narodnemu pa je vkljub temu še ostala pozitivna dobrota, in ta je velika.

Mahnič je potem nadalje iskal po svetem pismu dokazov in je prišel do prepričanja, da je »narodnost nekaj paganskega, pregrešnega. Kajti sveti Pavel je pridigal, da v cerkvi ni razlike med Grkom in Judom — ampak smo vsi eno. ... Zato je narodnost paganski ostanek — pravi katolik ne more biti naroden poseben tedaj, ako narodnost sprejema vase novo kulturo. Zato lahko razumemo, kako morejo biti klerikalci zmožni vseh dejanj brez obzira na narodnost. Oni so narodni samo če je narodnost veri — oziroma kar je glavno — njim v korist. Po jezuitskem načelu pa jo naravnost morajo izrabiti kot sredstvo proti napredku.

V tej luči razumemo lahko marsikako dejanje naših klerikalcev, ki je nam z narodnega stališča nerazumljivo.

Kranjski deželni odbor — dolžnik učiteljstva.

Škandal je to, kar se dogaja dandanes na Kranjskem, da se učiteljstvu ne izplača niti prisluženega denarja, da se izmuzgava in izkuša z zavlačevanjem izplačila gmotno oškodovati socialnega trpina — slovenskega učitelja.

Krivo prisluzeni denar se izkuša odtegoti učitelju s prepozno izplačilom zaradi malomarnosti uradov, in po krivdi uradnega šikaniranja se prisiljuje učiteljstvo do tega, da se zadoljuje. Znano nam je politična zloba, ki jo uganjajo v uradih razni ljudje.

Znano je že, da kranjski deželni odbor ni hotel izplačati učiteljstvu nagrad za nadaljevalni pouk in tudi ne raznih drugih nagrad. Zavlačeval je namenoma izplačilo, samo da je učiteljstvo trpelo gmotno škodo. Znano je najnovjša stvar, kako deželni odbor kranjski še do danes ni izplačal petindvajset procentnih doklad učiteljstvu in hoče naravnost izstradati učiteljstvo.

Saj si je pa deželni odbor kranjski tudi z zlobnim namenom pridržal izplačevanje nagrad in drugih stvari, ki jih je prej določeval deželni šolski svet, da oškoduje učiteljstvo, kjer le more.

To so dejstva, ki kriče do neba, to je toliko, kakor bi deželni odbor jemal denar iz žepov učiteljstva, zakaj učiteljstvo se mora zaradi malomarnega izplačevanja že prisluženega de-

narja od strani deželnega odbora zadolževati in mora plačevati visoke obresti, ker mu dežela ne mara plačati tega — kar mu je dolžna.

Tu so uveljavljeni menda tisti nauki Krista, po katerih se ravna pri nas v deželi katoliška vladajoča stranka; tu je tisto krščansko usmiljenje; tu je zapopaden klerikalni princip iz sedem poglavitnih grehov; duševni in telesni ubijalci učiteljstva ste!

Politiški bojkot; da, tisto prokletstvo krščanske pravičnosti!

V duši učiteljstva odmeva danes vsak glas iz slovenske javnosti, in vsa sodobna nasilja so našla v srcih in dušah učiteljstva tako krepak odmev, da bo plamen užaljenega človeka izbruhnil liki plamenu groznega požara, ki uniči vse. In tok, ki ga sade drugi z razporom, ne bo prišel na dan v obliki ponižne revolucije, temveč bo izbruh najsvetejših čustev užaljene slovenske duše, ki bo z anarhijo vračal dela anarhistovske družbe.

Politiški bojkot, ki je danes v slovenski javnosti rana, ki se celi, je v srcih učiteljstva še odprta, nezacepljena rana; in narodno izdajstvo klerikalizma je najgorčnejši izraz čustev, ki bude v človeku sposobnost za najhujša dejanja.

Deželni odbor kranjski hoče zbuditi v srcih učiteljstva vese gnjev in pripravlja izbruh najgorčnejših dejanj.

Danes povemo javno, da se kranjski deželni odbor norčuje iz slovenskega učiteljskega trpina in ga trpinči naravnost na inkvizicijski način.

Račune, ki so jih preganjani napredni učitelji predložili že pred dvema letoma kranjskemu deželnemu odboru, in ki jih je kranjski deželni odbor dolžan plačati, jih še do danes ni poravnal. Kranjski deželni odbor daje torej preganjano učiteljstvo na inkvizicijsko notezvalnico in ga trpinči na naravnost nečloveški način.

To so stvari, ki naj zve javnost, zakaj ta dejanja morajo roditi odpor, ki mora postati smrtonosen za sedanje anarhistične razmere.

Rusija in Turčija.

Evropske diplomacije danes ne zanima več italijansko turška vojna, ker je prišla že zadnja doba prepričanja, da ni mogoče nikako uspešno posredovanje, da se bo moral boj končati s konečno kapitulacijo Turčije. Tem večje skrbi pa delajo diplomaciji poročila o stališču ruske vlade, ki motri razvitek vojne navidezno z največjo nevtralnostjo, obenem pa pripravljajo najdalekosežnejše odredbe, ki prav nič ne dokazujejo skrajne miroljubnosti ruske vlade. Turška javnost je radi ruskega stališča skrajno prestrašena, ker dobro ve, da Turčija ne more pričakovati ničesar dobrega, ako poseže v italijansko - turški konflikt Rusija le z najmanjšim podvatom. Že precej časa je tega, ko je obiskal ruski mornariški minister Sevastopol, skoro nato pa so prišla poročila, da so posamezni oddelki ruske mornarice zapustili pristanke in da so jih videle ladje na odprtem Crnem morju, in to vedno v bližini Bosporja. Turška vlada je res takoj vprašala rusko, kaj pomenja to nenavadno križarjenje ruskih bojnih ladij v bližini Bospora, a ruska vlada se je izgovorila z nenadnim izgovorom, naše ladje le manevrirajo.

Rusija je pričakovala italijanske akcije pred Dardanelami, a tudi vedela za posledice te akcije, to je za zaprtje Dardanel. Ko se je

to zgodilo je bila tudi Rusija prva, da je vložila, in to temeljem službenega poročila prijateljsko noto, v kateri se izjavlja proti zaprtju. Ruska vlada pa gre še naprej in zahteva povračilo za škodo, ki jo je pretrpela ruska trgovina vsled izjemnih odredb Turčije. Lahko bi se torej trdilo, da Rusija še vedno pričakuje nadaljevanja italijanske akcije pred Dardanelami, ker sicer bi ruska mornarica ne čakala pred Bosporom. Ponovni italijanski napad na Dardanele bi pa gotovo izzval Rusijo, da stopi v akcijo tudi ta.

Ruska diplomacija danes trdovratno molči, nikdo ne ve natančnih podatkov o namerah in naklepih ruske vlade, zato pa to skrivnostno pripravljanje vzbuja čimdalje hujše skrbi.

DNEVNI PREGLED.

Gostinčar — branitelj krščanstva. Kranjski klerikalni poslanci v državnem zboru so poverili poslancu Gostinčarju važno in hvaležno nalogo. Kakor so nekdanji papeži imenovali francoske kralje zaščitnikom katoliške vere, tako so tudi klerikalci poverili Gostinčarju to vzvišeno nalogo in mu poverili častni naslov zaščitnika katoliške vere v avstrijskem državnem zboru. Na prvi pogled je to malo čudno, ker je med klerikalci več duhovnikov in med njimi celo doktorjev teologije, ki bi jim ta naslov bolj pristojal, ali tudi Gostinčar se odlikuje v ti vlogi. Navadno sicer dremlje na svojem udobnem sedežu v parlamentu, kakor hitro se mu zdi, da je vera v nevarnosti, pa se dvigne in z vso svojo zgovornostjo zavrača napadalce. Govoranc si sicer ne more privoščiti, ker taki intermezzii pridejo prehitro in ni mogoče, dobiti pravočasno človeka, ki bi mu mogel sestaviti primeren govor, zato se omejuje na same medklke. Že zadnjič je pri vprašanju posl. Breiterja glede izrabljanja dvora v reklamne namene povodom evharističnega kongresa, Gostinčar branil katoliško vero, večeraj pa je nastopil proti Masaryku in očital delu pesnika Mucharja svinjarske tendence. Seveda je dobil od vseh strani take odgovore, da je umolknil, posebno, ko so se mu muzali celo njegovi somišljeniki in mu noben ni hotel pomagati. Zato je seveda moral hitro utihniti, ker mu je zmanjkalo besed, a odgovorjati ni mogel, saj mu ni Masaryk povedal, da misli govoriti o zadevi. Pa vendar se je Gostinčar počutil prav dobro, saj je imel priliko, da je pregovoril besedo, ki mu gre tako rada in lepo iz ust, rekel je: svinjarja! tēr bil zadovoljen in srečen. Tako je zopet minul dan, ko je Gostinčar dokazal, da klerikalci niso mogli nobenemu vrednejšemu poveriti naslova zaščitnika katoliške vere v avstrijskem državnem zboru!

Prof. Masaryk o naših klerikalcih. Klerikalna delegacija v drugi ljudski poslanski zbornici je vsled svoje škandalozne politike in žalostnega slovesa iz prve ljudske zbornice, kakor znano, zgubila ves svoj upliv. Nekdaj tako močnega dr. Sušteršič, ki je vodil za nos »Slovansko enoto« in ž njo vse slovanske poslance, ki so bili združeni v tej parlamentarni slovanski zvezi, je danes omejen samo na peščico svojih najožjih pristašev. Nihče mu noče več na lim. Razumljivo, da je v takih okoliščinah Sušteršič spoznal za najbolje, ako se umakne v vladni tabor, kjer se je vedno počutil tako dobro. Sramotna politika slovanskih klerikalcev v državnem zboru je streznila vse pametnejše slovanske elemente, ki sedaj odklanjajo vsako skupno delo z izdajalci. Kak ugled uživajo naši

LISTEK.

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvoboditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski.

Cigan je stal ravno, kakor je bil privezan k drevesu. Niti ena kroglica ga ni zadela. Strelci brezdvomno niti pomerili niso vanj. Bil pa je podoben mrliču.

»Sram vas bodi, gospodje!« zakliče Marčev jezno; »vstrelite še enkrat!«

Znovič se je ponovilo povelje. Puške so zopet počele ... Cigan je pobesil glavo in roki sta mu omahnila. ...

Na griču med vstaši se je začulo glasno ploskanje.

»Vaša kazen, gospodje, je to pot bila ta, da sprejmete krst krvi ... Zahvalite se velikodušnosti Ognjanova in usmiljenju bojnega sveta.«

Ko so nesrečneži razumeli, da so rešeni, ozirali so se plašno okrog, kakor sprebujeni iz hudih sanj. ...

Od utrde pa se je razlegalo novo, radostno ploskanje.

XXX.

Siremska dolina je izbruhnila!

Čudno, čudno! ... Nerazumljivo! ... Grozno! ... A do tega trenutka še nič in ničesar ... Kaj neki delajo? Kaj dela Bela Cerkev! Molče, kakor bi bili izumrli! ... Molče! Grozno molčanje, strašno! ... Ne drznem si niti misliti, da stoji ondi s prekrižanimi rokami in da so s po-

svetovanjem dospeli k razumu ... Ali ne pravi ta bedak resnico? Vendar ondi je Sokolov, ondi je Popov, je urednik ... Ondi so moji sokoli ... Fantje, da bi jih bilo treba iskati, same ognjene glave. Kaj čakajo? mar čakajo na me? toda ako ne pridem, ali nemara poginem, ali se ne poprimemo ničesar? Ali so gluhi in slepi, da ne vidijo ničesar? Klisura je vstala, Koprivčica vstala, Panagjurište vstalo, Srednja Gora gori. Samo Siremska dolina spi? Ali se je pripetila nesreča, ali so naleteli na nekako naglo oviro? To pa je nemogoče. Ako Bela Cerkev ne more vstati, zamore poslati četo, v kateri bo nameščen vsaj vsak deseti ... Zamore obdriti druge ... Toda ona stoji, stoji ... Vse novice to potrjujejo ... A tako veliko navdušenje! ... Tako resne priprave, ki so se tam vršile! ... Ali se to res godi tudi po drugih mestih! Nesreča, prokletstvo božje visi nad Bolgarskim ...

S takimi mračnimi misli je Ognjanov, spreoblečen v Turka, korakal danes previdno iz doline Stare Reke v Siremsko dolino.

Kakor vemo, dne 20. aprila je bil na poti preko Klisure proti Beli Cerkvi z namenom, da jo razburi, brž ko udari ura splošne vstaje. Toda ura je še istega dne udarila v Klisuro. Ves osupel od burje v trenutku groznih duševnih muk, se je on slepo vrgel vanjo, hoteč svoje bolečine zadušiti v viharju borbe ter bodisi najti smrt med boritelji za svobodo domovine. Toda sovražnik se ni prikalal. Zveza Klisure z Dolino je bila pretrgana ... Ognjanov je prebil pet dni in pet noči v utrdbi, rabotajoč z mrzlično naglico nad uredbo vstaje, mučen od nepotrpežljivosti, da bi končno poizvedel, da je vstala tudi Bela Cerkev ... Ognjanov je s krvavečim srcem proklinjal slučaj, ki ga je privedel v Klisuro ... Videl je, kako škodljivo

je delovalo na duha vstašev to zlokožno molčanje, kako nevarno je omejevalo gibanje ... Zaman si je prizadeval, da bi ojačil tovariše, zaman se jim je pridruševal, češ da čaka vsaki hip, da vstane Bela Cerkev in za njo da vstanejo tudi druga mesta. Končno je tudi sam začel izgubljati nadejo ter je z grozo predvidel katastrofo, ki je pretila Klisuri in vstaji. Tu se je odločil k koraku drznemu, da, znorelemu; skozi razjirano turško prebivalstvo je hotel splaziti v Belo Cerkev in jo razburiti.

Izpostavil se je nezasišeni nevarnosti in nezdramo. Toda z razburjenimi Bele Cerkve bila bi se vrgla iskrica vstaje tudi na druga mesta, pripravljena na vstajo, ob vnožju Stare Planine. Tudi v tem slučaju bile bi turške moči razdeljene, Klisura rešena, požar razširjen in kdo ve? vstaši bi zmagali ... Mnogi veliki prevrtači imajo svoj izvor v malenkostnih okoliščinah ... Za takšno posledico se je že izplačalo, izpostaviti se nevarnosti. In tako drzen čin je našel svojega človeka.

Že je bil poldan, ko je došel v Dolino. Ta je bila v polnem razcvetu, pogreznena v senco in zelenje. Kristalnati potoki so žuboreli po livadah, ozaljšanih z hrastovjem obraščenimi griči. Tu je dolina pod lazurnim nebom in radostnim svitom solca bila posebno smehljajoča in razkošna, slično podzemeljskemu rajju. Ni pa obračala nase pozornosti popotnika, ne videčega ničesar od tega ...

Bilo bi mu lepše, ako bi jo bil videl v plamenu ...

Pot ga je peljala skozi turško vas Rahmanlaro, nahajajočo se povsem blizu Klisure. Brez strahu se ji je približal. Ko je korakal med rožnatimi vrtovi na koncu vasi, vstavilo ga je nekoliko obrcenih Turkov; bili so stražniki.

»Od kod prideš, brate?«

»Iz Altunova.«
»V Ahijevo ... Ah je tam mirno?«
»Hvala Bogu, ondi je mirno.«
Ognjanov se je skrillo srce od bolesti.
»Ostani rajši tukaj v vasi. Jutri napademo Klisuro.«

»Bomo videli ... Z Bogom!«

In Ognjanov vnide v vas.

Na ulici je vladalo izvanredno čilo življenje. Turki so v krdelih drvili semtertje, oboroženi od nog do glave. Kavarne so bile tudi napolnjene; prodajalnice polne, gostilnice isto tako. Bilo je očividno, da je bilo tu nekoliko stotin ljudi, ki so dospeli iz sosednjih vasi, da napadejo Klisuro. Vas Rahmanlari je služila za zbirališče. Prestrašen po strašni predstltnji, ki se je tikala usode Klisure, je Ognjanov skušal poizvedeti nekaj bolj odločnega o Beli Cerkv; še zmerom je verjel, da je nemara vstala v poslednjem trenutku ... S takšno nadejo je hotel vnti v gostilnico, v kateri je bil krčmar človek, rodem iz Bele Cerkve. Toda vlad strahu pred nekako podlostjo ni vnišel tje. Korakal je dalje, ogledujoč se pazljivo, h kateri skupini Turkov bi se imel približati. Slučajno je šel mimo »mečete«. Videl je, da je bilo ondi vse polno ljudi. Pri vходу je bila prava gneča pobožnih Turkov, pa še zmerom so prihajala nova krdela. Godilo se je ondi nekaj nenavadnega. Ognjanov je razumel, da ima gotovo »hodža« ondi pridigo, da bi še tem bolj razvnel fanatizem teh razbrzdanih tol. Polastila se ga je nepremagljiva radovednost in radi tega se je pomešal med pobožni narod. Ni se motil: uprav v tem hipu je stopil pridigar na leseno stojalo, ki v turških cerkvah služi za prižnico. Pri luči je Ognjanov dobro opazil, da to ni bil navadni vaški hodža, marveč »sofa«, ki je verjetno nalašč došel iz K.

klerikalci v državnem zboru pri slovanskih poslancih, so zvedeli klerikalci v petek, ko jim je vrgel prof. Masaryk sledeče zelo značilne besede v obraz: »Stranka, kateri pripada poslanec Gostinčar in ki je doma zagrešila protikulturno dejanje s tem, da je pustila propasti slovensko gledališče in protinarodno dejanje s tem, da je ovadila g. Ribnikarja radi septembarskih dogodkov, se ne sme vmešavati v debato glede Macharjeve čitanke.« Tako uničevalne obsodbe o politiki naših klerikalcev dosedaj še ni izrekel noben človek. Klerikalci bodo seveda sedaj molčali kakor grob o tej strašni blamaži in zljili zopet ves svoj žolč na najodličnejšega poslanca v avstrijski poslanski zbornici. A naj vpijejo kakor hočejo, pomagalo jim ne bo nič. Sedaj vedo vsi avstrijski poslanci, kaki elementi se nahajajo med njimi.

Kaj bi bilo, ko bi ne bilo našega Gostinčarja. Naši klerikalci so v petek izvršili v državnem zboru zopet »velikansko delo«. Uničili so prof. Masaryka, delo samo pa je izvršil poslanec Jože Gostinčar. Leviti, katere je bral našim širokoustnežem prof. Masaryk, so spravili klerikalce popolnoma iz sebe. »Kaj bi bilo, ko bi ne bilo našega Gostinčarja, tako stoka sobotni Slovenec«. Vse bi nas svobodomislecji požrli. A v tem usodnem trenutku je kakor »deus ex machina« vstal Gostinčar in preprečil hujsko nesrečo. Kaj zato, če so klerikalci doživeli radi njega še večjo blamažo, Bolha, ki se upa stopiti proti slonu, zasluži pohvalo, pa naj opravi svoje delo kakor že hoče.

»Svinjam je vse svinjsko.« te besede je zaklical češki socijalni demokrat Stejskal v petek v državnem zboru poslancu Jožetu Gostinčarju, ki je upil, da so v čitanki znanega češkega pisatelja Macharja, svinjarije. Pametnejšega odgovora res ne bi nihče mogel dati. Poslanec Stejskal je zadel v živo, Jože Gostinčar je divje skočil po koncu, a ust ni mogel odpreti. Spomnil se je najbrže na razne »svinjarije« v svojem glasilu »Naša moč«, spomnil se je na svinjski »Slovenec« članek povodom državnoborskih volitev 1. 1907. z naslovom »Buffalo Bill«, spomnil se je na »najodličnejše« proizvode slovenske književnosti — umazane škofove brošure, v takih okoliščinah je res najboljši, če človek molči, da si še bolj ne umaze svojih ust in se še bolj ne blamira. Besede državnoborskega poslanca Stejskala »Svinjam je vse svinjsko« si naj naši klerikalci zapišejo v zlato knjigo in nastaviijo kot »Motto« delovanja klerikalne stranke.

Klerikalci pred sodnijo. V četrtek 23. t. m. se prične pred celjsko poroto razprava radi sleparije pri predzadnjih volitvah v c. kr. trgovsko obrtno zbornico. Obtožbeno so hudodelstva zlorabe uradne oblasti oz. goljufije po §§ 101 in 197 k. z.; Ivan Kregar, znani bivši klerikalni državnoborski kandidat v Ljubljani, obrtnik, ki naj bi podvrget obrtni stan klerikalni stranki njegova žena Elizabeta, Frančiška Štefeta, žena »Slovenčevega« urednika Štefeta in Iva Eržen, ki je bil takrat uslužben v pisarni kranjske trgovsko-obrtno zbornice. Trudili so se klerikalni prvaki spraviti s sveta to afero, toda v preiskavi so bili podani taki dokazi sleparije, da ustavljenje sodnega postopanja ni bilo mogoče na nikak način.

Včerajšnja nedelja je bila zelo oživljena. Že dopoldne so šle voljaške godbe po mestu in so zubile za seboj mnogo mladega meščanstva. Koncert v »Zvezdi« je bil zelo dobro obiskan. »Zvezda« je bila polna — prav v resnici polna — tako, da je bila kar gnječja v senci kostanjev. Igrala je sicer godba Belgijcev — toda kdo bi na to mislil. Komadi so ugajali. Popoldne je občinstvo deloma odšlo na izlete, deloma pa se je zbralo pod Tivoli. Po nogometni tekmi se je pomikala tisočglava množica proti hotelu »Tivoli«. V podnožju hotela je igrala godba združenih gorskih polkov. Mogočno so odmevali glasovi trompet nad vsemi tivolskimi drevoredi in po vsem tivolskem gozdu. Del meščanstva je šel v hotel Tivoli — večina pa se je ustavila v prijaznem kotu pod hotelom, kjer so razni paviljoni skrbeli za jed in pijačo. Točil je tam gospod Stepič svoje vino, žalska pivovarna svoje pivo — dobile so se klobase itd. Tako se je razvila prava meščanska pomladanska veselica. Bilo je vse namešano in vse v najboljši volji. Vsega je zmanjkovalo — pa nič hudega, Ljubljancem zna biti včasih prav zadovoljen — ljudje so ležali po travi, po gozdu, povsod, kjer so mogli — poslušali s godbo, jedli in pili. Zvečer so začeli sami peti. Večer je bil čudno krasen, daš nekoliko hladan. Okoli pol devete ure so začeli leteti z Grada raketi, kar se je prav lepo videlo. Rekli so, da jih je bilo pre malo. Grad je bil razsvetljen najprej v rdečem pozneje v modrem ognju — kar se je iz daljave čedno videlo. Sploh bila je vesela nedelja. Veselico pod »Tivoli« je obiskal tudi g. župan dr. Tavčar, z nekaterimi mestnimi svetniki in deželni glavar dr. Šusteršič. Pozno v noči so odhajale množice v mesto. — Danes ni javnih koncertov — koncert je zvečer v kazini, pač pa opozarjamo na kres, ki bo gori zvečer na Golovcu pri Anžičevem hotelu.

Iz Borovnice: Včeraj dopoldne ob 11. uri se je vršilo slavnostno odkritje nagrobnega spomenika Fran Paplerju, bivšemu nadučitelju v Borovnici. Odkritje se je vršilo na zelo veličasten način. Nagrobni spomenik so ranjke postavili prijatelji, katerih je imel Papler dovolj, ne samo med Borovničani, temveč tudi drugje. Nad vse veličastna je bila udeležba iz Ljubljane, a tudi Borovničani so pokazali, da spoštujejo moža, ki je vse življenje deloval v njih blagor in prid. Odkritja se je udeležila korporativno borovniška požarna bramba. Pokojnik je bil namreč tudi vnet gasilec. Castna straža ob grobu so bili borovniški sokoli, kajti »Sokol« se je tudi korporativno udeležil odkritja. Nadalje je bila soudeležena borovniška šolska mladina z učiteljskim zborom. Poleg tega pri prijatelji ranjkega Paplerja iz raznih krajev. Nagrobni spomenik je v ponos borovniškem pokopališču in je vreden spomina na blagega moža, ki počiva pod njim. Svota, ki je ostala še od spomenika, se je na naložila v hranilnici in od nje obresti se vsako leto nakupi in porazdeli med borovniško mladino nekaj mlandinskih spisov. Odkritje je

otvoril »Ljubljanski Zvon«, ki je pod spretnim predstvom skladatelja in pevovodje g. Zorko Predovca pel nagrobnice. Nagrobni govor je imel g. deželni poslanec Engelbert Gangl, ki je v vznešenih besedah proslavil spomin pokojnika: »Kakor je kamenosek postavil spomenik pokojniku, ki ga je izklesal iz surovega neotesane kamna in napravil iz tega umotvor; tako si je postavil tudi pokojnik žive spomenike, kajti tudi on je napravil iz surovega materijala umotvor, umno je vlagal kalni znanja in omike v mladino in napravil iz nje omikane ljudi.« Ljudstvo je šlo do solz ginjeno iz pokopališča in ohranilo lep spomin na pokojnika. Pokojni Papler je bil učitelj v Borovnici od leta 1875 do 1903.

Narodni dom v Ljubljani. Zbirališče Slovencev bi mislil vsakteri naših rojakov in Slovanov, kateri posetijo našo slovensko prestolico, a koliko presenetanja. To je le ponosno ime stavbe, ki pa niti pri merodajnih faktorjih ne zasluži tisto, katero bi moral imeti tak narodni hram. Težko je človeku pri srcu, ako pride kak slovenski gost ali zunanji rodoljub v Ljubljano in poseti Narodni dom trdno uverjen, da dobi gotovo stalno slovensko družbo in kako začudeno vprašanje po naši narodni malčnosti, ko niti v takih prostorih, kakor je Narodni dom ne najde družbe, katero je pričakoval, ker se žal poslužujemo marsikaterikrat raje lokalov, katerih lastniki so naši zagrizeni nasprotniki, namesto, da bi podpirali naša domača podjetja in domačine. Restavracija Narodnega doma s krasnimi prostori in velikim senčnatim vrtom, nudi dobro pijačo in dobro kuhinjo po zmernih cenah, poleg tega je sedanja najemnica soproga moža, ki že skoraj 30 let deluje na narodnem polju in gotovo zaslužita, da ju podpirajo narodni krogi v najobilnejši meri. Določili naj bi se večkrat gotovi večeri za Narodni dom, na katerih bi lahko dobili v Ljubljano prispeli rodoljubi slovensko družbo. Merodajni krogi blagovolite upoštevati ta nasvet in skušajte Narodni dom nekoliko oživeti.

Domač prepir. Tam v kamniškem okraju v neki hiši ni bilo miru. Očim in njegov popolsin se nista mogla razumeti. Zato je prišlo večkrat do prepira. V nekem takem prepiru je mladi fant osuval svojega očma z nožem okoli vratu. Rekli so, je bila težka telesna poškodba. Drugi pa so bili mnenja, da je to domač prepir, ki pravzaprav javnost nič ne briga. Tudi očim je trdil, da ni bilo tako hudo pri onem tepežu. V soboto je bila obravnava pred sodiščem in sodnik je obsodil fanta na en teden, da bo v hiši mir — če bo.

Sodnik vit, dr. Grasselli je imenovan za okrajnega sodnika v Ljubljani.

Besedilo k anši včerajšnji sliki bi se moralo glasiti: Kristus je rekel, ako vas kdo vdari po levem licu, nastavite mu še desno, jaz pa (doktor Krek) vam povem, ako vas kdo vdari po levem licu, vdarite ga vi dvakrat po desnem nazaj!!

Sub auspiciis imperatoris. V soboto ob 11. dopoldne je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem zdravilstva sub auspiciis imperatoris Slovenec dr. Hugon Robič, sin deželnega odbornika, Cesarški namestnik je izročil promonentu briljanten prstan. Dr. Robič je že lansko jesen dovršil vse rigorozne in je sedaj služboval kot sekundarij v graški bolnici.

Pri ustanovah za slepce je s šolskim letom 1912/13, podeliti tri mesta. Ustanove se uživajo v odgojevalnici za slepce v Lincu. Pravico imajo do teh mest na Kranjskem rojeni, ubogi, slepi otroci obojega spola v starosti 7 do 14 let. Ljubljanski prosilci vlagajo svoje prošnje pri magistratu, drugi pa pri svojih okr. glavarstvih do 10. junija t. l. Prošnje je opremiti z običajnimi dokazili. Cenjene čitatelje prosimo, da opozore na ta vladni razpis stariše, ki imajo slepe otroke, a so za izobrazbo isti sposobni.

Družba sv. Cirila in Metoda razpisuje mizarjska dela za notranjo opravilo za novo šolsko stavbo v Trstu. Interesenti naj se zglaste v pisarni družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani Narodni dom ob delavnikih od 4. do 6. ure popoldne, kjer se jim bo dalo potrebno pojasnilo glede števila in velikosti posameznih objektov. Na pismene oglase se bo dalo tudi pismeno pojasnilo. Ofteri se imajo položiti v družbeni pisarni vsaj do 26. maja. — Vadij znaša 10% ter ga ima isti, kojemu se delo izroči, položiti v pisarni družbe sv. Cirila in Metoda v 3 dneh po prevzetju dela. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 18. maja 1912.

Otokar Boleška — se je zastrupil. Dolgoletni priljubljeni član slovenskega gledališča g. Otokar Boleška, sedaj član praškega narodnega gledališča, je bil že delj časa skrajno nervozen in po zdravniškem predpisu jemal v pomirjenje veronalne praške. Ker pa je nervoznost vedno naraščala, je v hudem napadu včeraj vzel preveliko dozo praškov, kar je pa povzročilo zastrupljenje. Njegovo stanje je jako nevarno.

Bolgarska kraljevska rodbina na Dunaju. Bolgarski kralj nenavadno rad potuje in se le malokdaj nahaja v svoji prestolnici Sofiji. Kralj je radi tega skrajno nepriljubljen med bolgarskim narodom kljub temu, da si je pridobil nevenljivih zaslug za razvoj bolgarske države. Kralj Ferdinand posebno zelo pogosto prihaja v Avstrijo, zlasti na Dunaj, kjer se navadno mudi delj časa. Kakor poročajo časopisi, pride dne 1. junija zopet tje. To pot tudi s soprogo in prestolonaslednikom Borisom.

Moravski poljedelci na Rusko. 10. t. m. se je odpeljalo 30 moravskih poljedelcev na Rusko. Tam se hočejo seznaniti z društvom »Rusko zrno«, ki ima namen mlade Ruse pošiljati k nam, da se prične našemu poljedelstvu. V Vilni je moravske moške pozdravil kmet Samolud, ki se je bil učil poljedelstva na Moravi.

Samomor dveh dijakov. V Tridentu sta se dva gimnazijca zastrupila z arsenikom, ker sta bila iz gimnazije izključena. Kje sta dobila strup, še sedaj ni znano.

Cela družina umorjena. Družina Lacinski se je pred kratkim izselila iz Moskve v Varšavo, potem ko je zadel glavni dobiček v znesku 600.000 K. Včeraj so celo družino, obsto-

ječo iz moža, žene in treh otrok našli mrtvo. Najbrže so bile žrtve najprej zastrupljene, narkar so jim odrezali razbojniški glave. Hišna je nenadoma pobegnila, vsled česar se splošno sumi, da je ona izvršila krvava dejanja.

Kinematograf »Ideal«. Danes zadnji dan izbornega sporeda. »Za očetovo rešitev« je drama polna krasne realitike z tragično vsebino. Za humor skrbje ameriška veseloigra »Njegova ločena žena« in izborna humoreska »Uspeh glumaštva« z Maks Linderjem. Zadnja predstava je na vrtu, kateri je popolnoma prenovljen.

Črne koze v Krakovu. Na neko anonimno ovadbo je policija v Krakovem priredila v hiši čevljarja Palčevskega hišno preiskavo in razkrila, da ima cela družina črne koze. Ko je policija hotela odvesti bolne otroke v bolnišnico, je prišlo do velikih kralavol. Po pravcati bitki se je šele policiji posrečilo spraviti bolnike v bolnišnico. Hiši so nato spraznili in desinficirali. Proti rodbini čevljarja je uvedena kazenska preiskava.

Vohunstvo. V mestu Uharinski v Galiciji so aretirali soprogo orožniškega stražništva Kłosovskega radi vohunstva v korist Rusiji. Moža so že poprej zaprli v Bohinji.

Zarota na ruskih vojnih ladjah. Preiskava je sedaj dognala, da je bilo onih 40 ruskih mornarjev, ki so bili aretirani v Helsingforsu radi uporništvu, v zvezi z zaroto, katero sta sklenili posadki v Kronstadtu in Helsingforsu. Zarotniki so hoteli umoriti več oficirjev; izdal jih je neki mornar potom pisma na šefa brodivaja. Izdajalec je izjavil, da mora izvršiti somomor, ako ga oblasti ne vzamejo v varstvo. Voditelji zarote se že nahajajo v zaporu. Mornar, ki je ovadil zarotnike, se je iz strahu pred maščevanjem obesil pred svojo posteljo.

Železniška nesreča. Ravnateljstvo državnih železnic v Budimpešti je dobilo obvestilo, da je na progi Budimpešta—Reka in sicer v bližini postaje Raazilas zadel brzovlak št. 1006 v neki tovorni vlak. Lokomotiva in spalni voz brzovlaka sta bila težko poškodovana. Izmed potopnikov ni bil nihče ranjen.

Boj z anarhisti. Španske oblasti so zvedele, da nameravajo anarhisti zopet vpriporiti atentate na razne visoke dostojanstvenike. Ko je včeraj četa stražnikov v Barceloni zasledovala anarhiste, so se anarhisti postavili v bran in pričeli streljati. Dva stražnika sta bila v boju nevarno ranjena. Konecno se je policiji in orožnikom posrečilo, anarhiste aretirati in jih odvesti v zapor.

Svojo ženo umoril. Delavec Leo iz Reke je umoril svojo ženo z nožem. Umor je izvršil v trenutnem blaznem napadu.

Dober plen. Milanska policija je napravila v soboto dober plen. Aretirala je tri mlade elegantno oblečene gospode in našla pri njih za 10.000 lir dragocenosti in 1900 lir denarja. Med dragocenostmi je bilo 19 zlatih in 29 srebrnih ur, 14 zlatih verižic, 21 zlatih zapestnic, 76 parov uhanov in 195 zlatih prstnov. Tički so najbrže vse to blago nakradli.

Nameravani atentat na ruskega carja. Moskovska policija je dobila obvestilo, da nameravajo revolucionarji povodom odkritja spomenika carju Aleksandru III. v Moskvi izvršiti atentat na carja Nikolaja II. Odkritje spomenika bi se imelo vršiti na binokšne praznike, a je slavnost radi smrti danskega kralja preložena na 12. junija. Dosedaj je aretiranih že okoli 100 oseb.

Največja bojna ladja na svetu. V New-Yorku so spustili v morje dreadnought »Texas«, ki je sedaj največja bojna ladja na svetu in prekaša tudi vse angleške največje bojne ladje tako po hitrosti kakor po teži.

DRUŠTVA.

»Sokolu I.« za zgradbo je naklonil kavar-nar »Avstrije« br. J. Stritar 10 K mesto venca na krsto blagopokojnega gospoda Fr. Levca, merosodnika. V veseli držbi pri br. Bončarju pa smo nabrali 16 K in sicer 8 K za zgradbo »Sokola I.« in 8 K za zgradbo »Sokola II.« Denar je dvigniti pri tajniku »Sokola I.« Srčna hvala cenjenim darovalcem. Na zdar!

Pedestetletnica »Društva zdravnikov na Kranjskem«. K tej slavnosti so dosedaj priglasili svojo udeležbo: Za »Zbor liječnika kraljevine Hrvatske i Slavonije« v Zagrebu predsednik dr. Ivan Kosirnik, ravnatelj in primarij bolnice milosrdnih sester, podpredsednik dr. Pavel Čulomović, kr. županijski fizik in ravnatelj obče javne bolnice milosrdnih bratov, tajnik dr. Radenko Stanković, blaginjak dr. Oskar Weiss, urednik »Liječničkoga Vjestnika« dr. S. Šilović, knjižničar dr. Janko vitez Thierry, primarij bolnice milosrdnih sester in dr. Miroslav Čačković, kr. županijski fizik in primarij bolnice milosrdnih sester. Za »Srbsko lekarsko društvo« v Belgradu dr. Vojeslav Subbotić, šekirurg obče javne bolnice in dr. M Ivković.

Trst in Primorje.

»Dan« in društva v Trstu. V zadnjem času smo bili primorani kritiči reklamne notice od društev v Ljubljani, ker so bile predolge in se z njimi le mori ljudi. Isto bomo morali storiti tudi s tržaškimi društvi, ki nam sedaj pošiljajo prav dolga poročila za razne prireditve. Približno, da se Ljubljana in Trst razlikujeta glede društev in da imajo v Trstu vsa društva, celo kolestarsko društvo, velik naroden pomen, ki ga v Ljubljani nimajo. Toda vsled predolgih društvenih vestí mora sedaj odlagati zanimivo gradivo iz Primorja. Vsled teh okoliščin smo sklenili, da od sedaj naprej poročamo od društev, ki nam pošljejo programe raznih prireditiv — prav kratko obvestilo. — Prosimo torej p. n. društva, da vzamejo to na znanje in se po tem že sama ravnaajo ter nam pošiljajo prav kratka obvestila, ki jih potem prav rade volje priobčimo. — Pričakovati pa smemo, da nam za reklamo, ki jo opravljamo, potem društva o važnejših prireditvah preskrbe tudi kratka poročila.

Minula so tri desetletja, odkar je »Sokol« razprostrl svoja krila čez tržaško ozemlje in zanesel tja duh velike sokolske ideje. — Trnje-

va je bila pot, po kateri je hodilo to prvo tržaško sokolsko društvo, prestopi je moralo obilo težkih bojev za svoj obstanek v onih burnih časih, ko se je začela zbujati narodna zavest med dotodaj od vseh merodajnih činiteljev zanemarjeni in v splošnem razvoju oviranimi tržaškimi Slovenci. Toda »Sokol« se ni ustrašil teh bojev, kajti železna volja njegovih voditeljev mu je dajala življensko moč in silo, s katero objema danes ne le Trsta samega, ampak tudi mična predmestja in vasice divne naše okolice, katere vznožje tako ljubko poljublja sinje Jadransko morje. — Uspeh naporega dela in trdne volje »Sokola« so danes številna sokolska društva v bližnji in daljni tržaški okolici. Vsa ta društva, katera so se prvotno zbirala pod zastavo tržaškega »Sokola«, so si ustanovila večjo organizacijo, »Tržaško sokolsko župo«, katera priredi v proslavo tridesetletnice prvega sokolskega društva na tržaškem ozemlju svoj

II. župni zlet dne 16. junija 1912 na Opčinah. Živo so nam še v spominu nepregledne množice zavednega slovenskega ljudstva, ki so pred tremi leti prihitele na prvi zlet primorskih Sokolov, katerega velika in nad vse prisrčna slavnost se je vršila v divnem gaju naših belih Opčin. In ravno tja pohite letos množice iz bližnje in daljne naše slovenske domovine, da na zeleni ravnici poleg ponosnega Obeliska primerno proslave tridesetletni jubilej ustanovitelja tukajšnjih sokolskih društev, da se tam na lastne oči prepričajo o napredku in razvoju tržaškega Sokolstva zlasti zadnjih treh let. — Ta zlet pa ne bo le jubilej tržaškega »Sokola«, ampak bo obenem tudi proslava razvoja in vzbužene samozvesti tržaškega slovenstva sploh. — Mili bratje! Vabimo Vas, da prihitite ta dan tudi Vi k nam, da s svojo navzočnostjo povečate to sokolsko jubilejno prireditev ter daste s tem moralno oporo tržaškemu Slovenstvu v nadaljnjem težkem boju za njegova sveta prava. — Bratje! Z odprtimi rokami pričakujejo Vas naša srca na II. zletu »Tržaške sokolske župe« in tridesetletnici tržaškega »Sokola«! Na zdar!

Priprave za veliko slavnost Šentjakobske Čitalnice so v polnem teku. Vse tekmuje, da izpade ta slavnost čim sijajneje in častnejše za tržaško Slovenstvo. Priglasenih je že zelo lepo število društev k sodelovanju pri tej pomembni slavnosti. Prostrani vrt Konsumnega društva »Jadran« bo spremenjen v pravcati gaj. Slične slavnosti so velikega narodnega pomena, zato je nujno potrebno, da se pri takih slavnostih združi vse kar narodno čuti, da ostane slavnost ljudstvu v živem spominu, ter posebno vpliva na mladež. Apeliramo zato ponovno na vsa bratska društva naj se udeležijo te slavnosti, da s svojo udeležbo skazejo Čitalnici, kot najdelavnejšemu tržaškemu društvu svoje simpatije ter obenem pripomorejo, da bo de ta slavnost velika manifestacija narodne misli v Trstu. Pri-dite dragi bratje, dne 2. junija v Trst, da se skupno navdušimo za skupne cilje.

Nogometna tekma.

Studentesca sportina (Trst): S. F. K. Hermes 2 : 1.

Včeraj je bila zelo lepa majniška nedelja, ki je izvalila mnogo Ljubljancem na izlete in na razne zabave v ljubljanski okolici. Vkljub temu je bila nogometna tekma na tivolskem travniku dobro obiskana; lahko rečemo, da je bilo do 2000 gledalcev, daš so se nekateri zadovoljili s tem, da so gledali s ceste.

Tržaški dijaki (med njimi so Italijani, Nemci in en Slovenec) so se pripeljali v Ljubljano z vlakom opoldne, na kolodvoru so jih sprejeli ljubljanski dijaki, s katerimi so znanci že izza lanske tekme, ki je izpadla neodločno (2 : 2). Tržaške dijake je spremljal zopet g. prof. Maehr, ki je navdušen sportsman in bi ga v tem oziru lahko postavili za zgled našim profesorjem. Gotovo lepo vpliva na vzgojo, ako se profesor skupno z dijaki udeležuje tekem. V nedeljo so Ljubljanci in Tržčani skupno nastopili v Celovcu in dosegli zmago. Kakor slišimo, pridejo v nedeljo Celovčani v Ljubljano.

Včerajšnja tekma.

Tržčani so nastopili v črnobelih barvah s krepkim visokim moštvom, ki je že pred igro dokazal nekako samozavest. Naš Hermes je bil zopet skombiniran iz članov prvega moštva in iz rezerve. Onega izbranega moštva, ki nam je lani priboril par lepih zmag, ni letos več. Toda s tem nečemo reči, da so mlajše moči za nič. Nasprotno; včeraj so se naši mlajši dobro izkazali. Seveda v obrambi ni več one sigurnosti. Branitelji morajo biti krepkih postav, da krepko odbijajo. Urnost in izurjenost sicer marsikaj nadomestita, vendar — ne vselej. Včerajšnja obramba ni bila silna po telesih, bila pa je agilna in požrtvovalna, ter je rešila, kar se je dalo rešiti. V splošnem so telesno Tržčani prevladovali nad našimi, toda naši junaki so se izkazali. Rezultat je sicer 2 : 1, torej za naše poraz, po igri soditi pa to ni bil poraz, nasprotno, Hermes je igral zelo lepo in ko bi ne bilo »smele«, bi bilo skoraj gotovo zopet enako.

Igra.

Ob treh so nastopila moštva. Hermes je igral od solca in po vetru — torej ugodno stališče. Takoj od početka se je pokazalo, da bo boj hud in da nobeno moštvo ni pripravljeno zapustiti polje poraženo. Tržčani so pritiskali in po četrto ure se jim je posrečilo doseči prvi uspeh — iz kazenskega sunka. (eni mislijo, da je bil of side). Hermesov golman je letel ven — in bil je prvi gol. — Hermes se je ojunačil, in je dosegel nekaj »kotov«, pa tudi nekaj ugodnih pozicij. Lep strel iz daljave 15 metrov je šel ravno nad vrata. Izkazalo se je desno in levo krilo s svojo odločnostjo — levo z vstrajnostjo, desno s samozvestjo — toda sreča ni bila mila. Tržčani so spoznali nevarnost položaja — pritiskali so in so dosegli drugi gol — golman je zopet letel nasproti. Tako je kazala polovica 2 : 0 za Tržčane.

V drugi polovici pa se je Hermes zbral. Posebno leva stran je bila izborna — mirna, premišljena igra. Tudi obramba je bila

na mestu, tako da je imel Hermes več od igre, Dolgo se ni hotelo Hermesu posrečiti, da bi dosegel uspeh — šele v polovici druge ure se je posrečilo dati novi gol. Sledilo je nekaj dobrih situacij, ki so ostale neizrabljene — do konca je oblegel Hermes — razun par izletov na gorjenjo stran — nasprotno branko pa brez uspeha. Golman Tržaški je vse vjel. Tako se je igra končala 2 : 1.

Občinstvo je bilo zelo mešano, bilo je tudi precej Nemcev in nekaj Tržačanov. Po igri je dina napravila igralcem navdušene ovacije. Po vsem soditi, bo ljubljansko moštvo kmalu zopet v dobri formi in bomo videli lahko še lepe igre.

Turška cenzura.

V sedanjem času, ko je časnikarju res težko pisati naravnost in brez ozira na levo in desno, ker nad njegovim peresom plava vedno rdeč svinčnik strogega cenzorja, se mnogokrat trdi, da so časnikarske razmere res turške. Kake so pa te turške razmere, pripovedujejo turški časnikarji, ki so imeli nesrečo izvrševati svoj posel že za časa absolutizma Abdul-Hamida. Sedaj priobčuje nekaj teh časnikarjev svoje spomine, iz katerih se lahko spozna razmere v oni dobi. Za časnikarje so bile izdane posebne odredbe, ki naj jih vodijo pri urejanju listov.

Te odredbe določujejo, da naj se v prvi vrsti piše o dragocenem zdravju visokega sultana, o stanju letine, o napredku trgovine in obrti v Turčiji. Ne priobčuj nikakih podlistkov, ki jih v pravstvenem oziru ni odobril minister bogočastja. — Ne priobčuj literarnih in znanstvenih člankov, ki so predolgi, da bi izšli v eni številki, nikdar pa ne napiši pod članek: Nada-ljevanje sledi! Nikdar ne dopusti natisniti koncem stavka več pik ali črt, ker tak tisek vzbuja hudobne in grešne misli ter slutnje in more vznemiriti ljudstvo. — Nikar ne priobčuj osebnih stvari; kadar dobiš poročilo, da je ta ali oni uradni zaprt radi tatvine, umora ali drugih zločinov, dodaj vedno, da tega ne veruješ, da je treba vse še prej dokazati; sploh pa je najbolje, da o takih stvareh sploh ne pišeš! — Prepovedano je priobčevati odprta pisma in spomenice na državno upravo! — Izbegavaj vedno pisanje o zgodovini in o zemljepisju, nikdar pa v svojem listu ne omeni Armenije! — Strogo je prepovedano poročati o atentatih na inozemske vladarje in o ustaških pokretnih v katerikoli državi, ker ni dobro, da bi turško lojalno in miroljubno prebivalstvo zvedelo za take stvari. Konec te odredbe pa pravi, da se o teh določbah ne sme v javnosti nič pisati, ker bi se našli gotovo zlobni ljudje, ki bi se smejali ali kritizirali iste.

Cenzorji so z največjo strogostjo pazili na to, da so se izvrševali ti predpisi z največjo točnostjo.

Bile so pa tudi besede, katere niso smele biti natisnjene v turškem časopisu. Izmed teh nevarnih besed omenimo: konstitucija (niti v medicinskem smislu), svoboda, revolucija, evolucija, enakost, bratstvo, domovina, dynamo, dynamit, narod, internacionalno, prestolonaslednik, republika, decentralizacija, poslanec, senatorji, reforme, Macedonija, Kreta, autonominija.

Vsled cenzure je bilo poročanje turških listov včasih skrajno smešno: tako so morali turški listi poročati, ko je bil umorjen predsednik francoske republike Carnot, da ga je nenadno zadela kap, da je umorjena avstrijska cesarica umrla vsled pljučnice. O bratu in bratih listi niso smeli pisati, ker je imel sultan brate katere je sovražil, ker so mu stregli po življenju, o bolnikih se ni smelo pisati, ker se je o sultanu govorilo, da je bolni mož ob Bosporu. O solnčnem in luninem mrku se istotako ni smelo pisati, ker bi bila na ta način radi polumesca užaljena mohamedanska vera. In takih odredb je bilo mnogo, mnogo!

Tako je bilo včasih na Turškem, danes je sicer boljše, a mogoče izda gospod Cuvaj za Hrvaško enake odredbe!

In kdo ve, ako bi ne bilo tudi našemu državnemu pravdniku jako všeč, ako bi smel konfiscirati po takih odredbah!

Leta 1851.

Ako človek prelistuje stare knjige, najde marsikaj zanimivega. Mi tako govorimo o napredku, ako bi pa vse natančno preiskali, pa bi videli, kako smo nazadovale.

Dobil sem slučajno »Slovensko Bčelo«, ki jo je začel Anton Janežič izdajati l. 1850 v Celovcu. »Slovenska Bčela« je prinašala povesti, pesmi, jezikoslovne razprave, zgodovinske stvari o Slovanih poleg tega pa je njen urednik Janežič zbiral »Zmes« in razne stvari pod naslovom »Med in pelin«, kjer je opozarjal na razne važne narodne dogodke. Ti zapiski so nam danes lahko v marsičem merilo, da vidimo, kako je bilo takrat in kako je sedaj. Ako je na Kranjskem za spoznanje boljše, bomo pri marsikateri opombi videli, koliko je drugod slabše. Podajamo podatke deloma dobesedno, deloma po vsebini. »Bčela« piše:

Preblagorodni gospod Janez baron Štrojsnik, poglavar Koroške in preblagorodni gospod Gustav grof Chorinsky, poglavar kranjske kronovine, sta tudi med našimi naročniki. (Str. 15.)

Živila Ihovska županija, po nemško Lendori blizu Celovca v čajnskej (Pultschnigg) fari. Ta županija je menda nej perva na Koroškem, ki ima zraven nemškega nadpisa tudi slovenski na svojem pečatu (str. 16.)

Naš koroški rojak, sloveči domorodec gospod Simon Rudmaš, c. kr. vodja nemških šol v Terstu je te dni sem u Celovec poslal nekaj iztisov časopisa »Jadranski Slavjan«, da bi se med najboljše slovenske učence razdelili. (Slede imena obdarovanih.) Pod tem:

Vesela novica: Ravnokar je prišlo našemu poglavarstvu, da je gori imenovani visoko učeni gosp. p. n. Simon Rudmaš za šolskega svetovalca na Koroškem izvoljen.

Iz Št. Andraža smo dobili radostno novico, da slavní rodoljub g. korar Rozman bogoslov-cem IV. leta, katehetiko in pedagogiko pred-naša ne samo v slovenskem, temveč v knji-ževno ilirskem jeziku. Slovensko duhovsko stylistiko, spovedništvo in homeletiko mi je sam knezoškof slavní slovenski spisatelj Slom-šek vse v čistej slovenščini.

Tukajšnje visokovredne gospe nune Uršu-linarice so že pretečeno leto nekatere deklice u slovenskem jeziku podučevale. Veselo je bilo pri skušnji mlade deklice — tvrde Nemke — viditi in slišati, gladko slovensko brati, lepo in pravilno na tabli pisati, celo slovensko slov-nico iz glave povedati. Letas se je čez 20 učenk za slovenski navk oglasilo, se ve, da celo mesto od tega govori, i vsi, posebno stariši deklic, to hvalijo. (str. 30.)

Iz Štajerskega se nam piše vesela vest, da so si občine Jarenina, Vajgon in Kaniža slo-venske pečate napravile.

Učenci v Celovcu izdajajo list Slavija dva-krat na teden, njih knjižnica ima 80 knjig. Ja-nežič prosi za knjige.

Za gotovo zvemo, da se zapisniki pri sod-nijah v Kapli, u Blibergu in Doberlejevsi v slo-venskem jeziku pišejo. Slava tako slavoljub-nim in ljudomilim uradnikom. (str. 47.)

V Gospo Sveto je prišel »slavní slovničar in slovničar gospod tehant Murko« in je tam v žagredu našel vse nemško »dasi se pri zgod-nji maši slovensko pridiga in oznanjuje.« Vzeme svinčnik in zapiše v knjigo po slovensko: »Za-naprej slovensko pišite, alj kar niste vredni slo-venski kruh jesti. (str. 60.)

Kar so začele šole na Slovenskem ptujega duha otresavati in bolj domorodno, bolj po slo-vensko se obnašati, se otroci v ednem letu več nauče, kot poprej u 5—6 letih. (str. 61.)

Vsi slavjanski časopisi sedaj na koncu šolskega leta oznanjujejo, kako je slavjanščina u minulem šolskem letu u šolah napredovala. Tudi »Ljubljanski časnik« (tedaj uradni slov-pisani list) je popisal slovesnost, s katero se je šolsko leto u Ljubljani končalo. (O sloven-ščini pa — ne govori). Moramo taj mi nazna-niti, kako se slovenščini v Ljubljanskih šolah godi. Častite gospe nune, so prave domorodke, one čislajo in učijo iskreno in postavno sloven-ski jezik... Od latinskih šol slišimo vesele glase; dijaki se pridno uče, ne samo slovenski, temuč tudi ilirski, češki in ruski jezik...

V Celovcu se v duhovščici poučuje slov-jazik po dve uri na teden. (učj Fr. Zorčič). Imamo mnogo gospodov bogoslovcev, ki dobro znajo ilirsko, češko in rusko. Knjižnica šteje že 600 knjig u vseh slovanskih narečjih. L. 1846 sta jo gosp. Majar in Kosar vzbudila.

Latinske šole v Celovcu štejejo 826 učen-cev, med njimi se je 150 učencov slovenski jez-ik učilo, 95 rojenih Slovencev in 55 rojenih Nemcev. (12 učencev se je priglasilo za po-sebno skušnjo za darila). Sostavek, ki ga je gosp. Jumper za to nalogo napovedal: što je slavjanska vzajemnost? Jeli potrebna? i kako ju čemo doseči,« so nekteri s kirilico napisali, vsi pa izvrstno sestavili. Ilirska slovnica in ilirske pripovedi so šle, kot bi rezal, in »Vukov novi svet«, ki ga prej nobeden učenec ni vidil, so nekteri tako gladko in lepo čitali in poslo-venili, ko bi bili rojeni Rusi al Serblji. (Učenci so bili obdarovani z denarjem). Tude slovenski pripravniki so se letas prvokrat u slovenskem jeziku podučevali. Bilo jih je 8. U nemških šo-lah se tudi letas o slovenščini ni bilo glasa, ako

ravno je mnogo učencov, ki nemški ne znajo. Ali slišimo, da se bode to prih. leto bolje porav-nalo in da se bode v novo napravljenej realki i slovenski jezik učil. — Pri Uršulinkah se je učilo 12 deklic slov.

Žalostne glase slišimo iz kanalske doline. Tam gorej je marsikateri gospod, ki ni vnet za šolo, še menj pa za slovenščino. Groza je nekterega učitelja slišati slovensko brati; si misli da kak Indijanez iz Ipawanhie v svojem jeziku kaj pove. Se ve, da taki gospodi niso za slovenske šole. (str. 80.)

Tudi tam gorej med Nemci in Italijani v kanalskej dolini živi in dela marsikteri vlaste-nec za povzdigo šol in slovenščine. V Žabnicah sta gg. Škerbina in Ožgan, u Rajfelu je g. Žo-fran, ki u svojej nemškej šoli slovenske otroke — slovensko uči.

(Dalje.)

Naj novejše vesti, telefonska poročila.

KRIZA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 19. maja. Predsednik poslan-ske zbornice Navay je podal radi neznosnih razmer v parlamentu demisijo. Na njegovo me-sto kandidira večina grofa Tiszo. Večina je sklenila, da nastopi s skrajnimi sredstvi proti opoziciji.

SRSKA MINISTRSKA KRIZA.

Belgrad, 19. maja. Kralj Peter je sprejel demisijo ministra Protića in Stefanovića, vsled česar je podal ves kabinet svojo demisijo. Kralj je sprejel tudi to demisijo in sestavo no-vega ministristva poveril sedanjemu minist-rskemu predsedniku Milovanoviću.

ALBANSKA VSTAJA.

Skoplje, 19. maja. Število Albancev, ki so doma u orožju znaša nad 12.000 mož, ki so razdeljeni v štiri oddelke po 3000 mož. Alban-ske čete operirajo zopet proti Kačaniku, kjer so pred leti dočakali Turki grozen poraz.

MACEDONIJA.

Sofija, 19. maja. Včeraj se je vršilo tukaj veliko protestno zborovanje glede Macedo-nije. Po govorih prof. Coneva in Vasiljeva je bila z velikanskim navdušenjem sprejeta reso-lucija, da se mora upoštevati član 23 berlinskega dogovora, po katerem se mora podeliti Macedoniji avtonomija. Tudi bolgarska vlada se pozivlje v peticijo, da naj zastavi vse, tudi najskrajnejše moči, da se uresniči določbi berlinskega dogovora.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pis-menim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Čenjenim gostom, ki prihajajo v Trst jav-ljam, da dobe prenočišče v ulici Carradovi št. 18, dve minuti od južnega kolodvora. Za obilen obisk se priporoča Hinko Kosič, voditelj gostilne N. D. V. 336—15

Išče se hlapec h konjem za razpeljavanje piva. Imeti mora dobra spričevala, ter biti bolj prileten. Nastop 1. junija. Plača po dogovoru. Naslov v »Prvi anončni pisarni«. 357—2

Odda se na deželi trgovina z mešanim bla-gom na račun proti primerni kavciji. Natanč-neje v »Prvi anončni pisarni«. 358—2

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 18. maja do 25. maja.

		Cene v kronah	
		od	do
1 kg govejega mesa	I vrste	1.80	2.00
1 kg govejega mesa	II. vrste	1.60	1.80
1 kg govejega mesa	III. vrste	1.50	1.70
1 kg telečjega mesa		1.60	2.00
1 kg prašičjega mesa (svežega)		1.60	2.40
1 kg prašičjega mesa (prekajenega)		2.00	2.40
1 kg koštrunovega mesa		1.50	1.60
1 kg masla		2.60	2.80
1 kg masla surovega		2.50	2.70
1 kg masti prašičje		2.00	2.10
1 kg slanine (speha) sveže		1.70	1.90
1 kg slanine prekajene		1.90	2.00
1 kg sala		1.90	1.98
1 kg čajnega masla		3.37	3.60
1 kg margarinkega masla		2.10	2.20
1 jajce		0.06	0.07
1 liter mleka		0.20	0.22
1 kg posnetega		0.08	0.10
1 kg smetane		0.08	0.10
1 kg kisla		0.80	0.90
1 kg medu		1.20	1.40
1 piščanec		1.10	1.50
1 golob		0.56	0.60
1 raca		2.40	2.60
1 gos		5.50	6.50
1 puran		7.00	7.50
100 kg pšenice moke št. 0		36.30	—
100 kg pšenice moke št. 1		36.10	—
100 kg pšenice moke št. 2		35.80	—
100 kg pšenice moke št. 3		35.30	—
100 kg pšenice moke št. 4		34.40	—
100 kg pšenice moke št. 5		33.60	—
100 kg pšenice moke št. 6		33.00	—
100 kg pšenice moke št. 7		30.00	—
100 kg pšenice moke št. 8		20.50	—
100 kg koruzne moke		26.50	—
100 kg ajdove moke I. vrste		48.00	—
100 kg ajdove moke II. vrste		45.00	—
100 kg ržene moke		34.00	—
1 liter rižola		0.28	0.44
1 kg graha		0.36	0.40
1 kg ječe		0.82	0.86
1 kg kaše		0.22	0.24
1 kg ričeta		0.20	0.22
100 kg pšenice		24.00	—
100 kg rži		20.50	—
100 kg ječmena		20.00	—
100 kg ovsa		22.00	—
100 kg ajde		22.50	—
100 kg prosa belega		19.00	—
100 kg koruze stare		21.50	—
100 kg nove		—	—
100 kg krompirja		10.00	10.50
100 kg činkvanta		22.50	—
100 kg sena		5.50	6.00
100 kg slame		5.00	5.50
100 kg stelje		2.00	2.10
100 kg detelje		6.00	6.50
Cena trdemu lesu za m ³		9.50	10.00
Cena mehkega lesu za m ³		8.00	8.50

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vlijudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 18.— Četrta leta . . . K 4.50
Pol leta . . . K 9.— En mesec . . . K 1.50

V upravnistvu prejemam na mesec K 1.20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 20.— Četrta leta . . . K 5.—
Pol leta . . . K 10.— En mesec . . . K 1.70

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora po-slati tudi naročnino, drugače se ne oziramo na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „DNEVA“.

Le ena stvar je na svetu, preko katere ni mogoče: smrt. Vse drugo se prilagodi, zmanjša v bolečini in v radosti, zakaj človeški duh skuša brez prestanka najti si pribežališče, ki je dosti varno za najhujše prepeade življenske usode. Kadar razruši vihra vse stavbe, vse načrte v naši duši in je misel pognana iz svo-jega bivališča sanj, se udajamo korak za ko-rakom, popuščamo in se končno čutimo srečne pod slamnato streho, Al Passavant tem vse-občnim občutkom ni bil pristopen...

Passavanta je zadela najhujša nesreča, ki je v onih časih sploh mogla doleteti plemiča. Passavant se je smatral za brezčastnega v očeh kraljevih, v očeh Odettinih. In edina re-šitev iz tega stanja, ki ga je grizlo hujše, kakor največja nesreča, kakršnakoli že bode, je bila nada, počistiti si smrt, ki bi mogla vsaj deloma ublažiti brezčastnost. Celo dopolnde se je od-ločeval, na katero stran naj bi krenil, da bi bil preje odrešen razjedajoče ga muke. Passavant si je želel smrti, vse njegove misli so se osre-dotočile na en sam krik: lelega njegovega trud-nega bitja: umreti, umreti...

Solnce je kazalo poldne, ko je plemič zopet zajahal konja, ki se je sam od sebe obrnil proti severu. Ježa je uplivala pomirjevalno na njegovo razburjenost in po par urah nepretr-ganega dira se je polastila njega in živali huda lakota. Bila sta na cesti, vodeči v Dammartin in Passavant, ki mu je bila okolica poznana je vedel, da morata skoro dospeti do krčme »Pri svetem Eliji«. Preiskal je vse žepe, da bi iz-taknil kak novc ali brez uspeha. Na dobro srečo je torej zavil na dvorišče krčme, gruden

— Dal sem jih vreč v ječo!

— In mogel bi jih videti?

— Pridi!

Brusaille, Bragaille in Brancaillon so trdno spali, ko sta vstopila vojvoda in Saitano.

Po dolgem mikastenju se je posrečilo ka-pitanu spraviti jih po koncu. Ječa je bila močno razsvetljena in ob svitu plamenic je trojica za-gledala obiskovalce...

Sledil je trojen krik groze in strahu.

Ubogi vrage so se stisnili v kot, vrtili oči, da se je kazala le belina in stiskali so čeljusti, da je bila ječa skoro polna škripanja z zobmi.

Saitano je stopil v sredo ječe in jih po-gledal ob blizu. Obličje mu je spreletel rado-sten smehljaj in zamrmral je sam pri sebi:

— Ali je mogoče, da so oni! Ali mi usoda hodi po roki! Da, da, zadnji čas je, da se izvrši, kar je bilo nameravanega...

Z močnim glasom je zaklical:

— Ali ste vi, živi trije?

Hropenje trojice se je spremenilo v ren-čanje besne zveri... Besede niso spravili iz sebe.

— Oni so! je dejal Saitano in se obrnil k ostalim. Idimo od tod, sicer pomrjo od strahu! Zapustili so ječo, iz katere je kmalu uda-rilo za njimi zamolklo tuljenje.

— Visokost, je dejal Saitano na hodniku, trojica je kakor nalašč ustvarjena za me.

— Ob desetih zvečer bodo obešeni in potem so ti na razpolago!

— Visokost, je sedaj zaklical Saitano. Dajte mi jih žive! Ne bojte se, umro tako go-tovo pri meni, kakor na vešalih.

Na senčnatem vrtu restavracije „Narodni dom“ v Ljubljani

se toči pivo vrček po 22 vin., vino liter od 88 vin. nadalje. Zajtrki (mali guljaž) od 20 vin. nadalje. Kosilo od 60 vin. nadalje. Večerja od 40 vin. nadalje. — Velik prostor za balinjanje in zaprti kegljišče. — Ob neugodnem vremenu je na razpolago velika arena, kjer so cene enake kakor na vrtu.

K obilnemu posetu vljudo vabi
Marija Dražilova, restavraterka.

Krojaštvo Ivan Kersnič v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 32, I. nad.
najnovejše mode, solidno
delo, zmerne nizke cene,
znano pohvalna postrežba.

Glavno zastopstvo dunajske družbe
za gradbo centralne ventilacijske
kurjave s svežim zrakom
v Ljubljani, Nova ulica št. 3

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, kakor
novo in delno vpeljavo in montiranje te kurjave
v nova in stara poslopja. — Centralna ventila-
cijska kurjava s svežim zrakom je najidealnejša,
najcenejša, najsmotnejša in najzdravejša kurjava
za stanovanja, urade, trgovske lokale, vile, šole,
gostilne, cerkve itd.

A. SKAZA,

glavnizastopnik za Kranjsko in Primorsko.

Učiteljska tiskarna

priporoča v nakup vsemu
učitelstvu, vsem učitelj-
skim društvom in vsem
okraj. učiteljskim knjiž-
nicam

po vsebini in opremi krasno
Ganglovo knjigo:

Beli rojaki.

Elegantno vezana knjiga
stane 3 K, — broširana
2 K 60 vin., s poštnino
26 vinarjev več.

Naroča se v Učiteljski tiskarni
v Ljubljani.

„DAN“ se prodaja

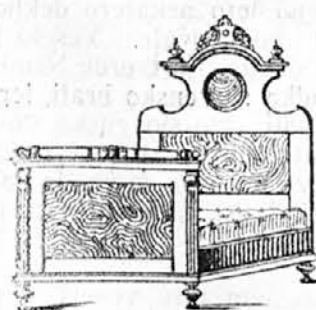
v Ljubljani v sledečih tobakarnah:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
DRŽAVNI KOLODVOR.
BLAŽ, Dunajska cesta.
SEVER, Krakovski nasip.
PICHLER, Kongresni trg.
ČEŠARK, Šelenburgova ulica.
DOLENC, Prešernova ulica.
FUCHS, Marije Terezije cesta.
MRZLIKAR, Sodna ulica.
ŠUBIC, Miklošičeva cesta.
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
PIRNAT, Kolodvorska ulica.
ŠENK, Resljeva cesta.
KOTNIK, Šiška.
TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu.
KOŠIR, Hilšerjeva ulica.
STIENE, Valvazorjev trg.
SUŠNIK, Rimska cesta.
USENČNIK, Židovska ulica.
KLEINSTFIN, Jurčičev trg.
KRIŽAJ, Sp. Šiška.
WISIAK, Gosposka ulica.
KUSTRIN, Breg.
TENENTE, Gradaška ulica.
VELKAVERH, Sv. Jakoba trg
SITAR, Florjanska ulica.
BLAZNIK, Stari trg.
NAGODE, Mestni trg.
KANC, Sv. Petra cesta.
TREO, Sv. Petra cesta.
KUŠAR, Sv. Petra cesta.
PODBOJ, Sv. Petra cesta.
ELSNER, Kopitarjeva ulica.
BIZJAK, Bohoričeva ulica
REMŽGAR, Zelena jama.
SVETEK, Zaloška cesta.
KLANSEK, Tržaška cesta.
JEZERSEK, Zaloška cesta.
LIKAR, Glince.
ŠTRKOVIČ, Dunajska cesta.
ŠTRAUS, Škofja ulica.

„DAN“ se prodaja po vseh tobakarnah po 6 vin.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga FR. KAPUS, LJUBLJANA

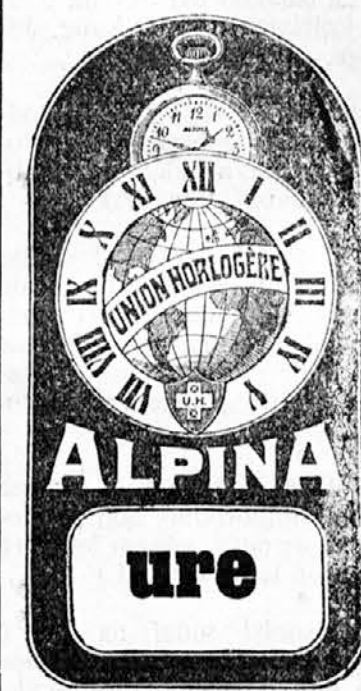
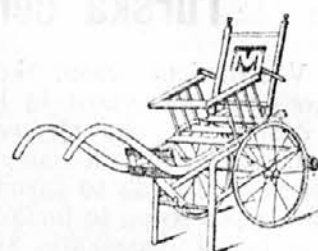
Marije Terezije cesta št. 11, Kolizej.

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za
spalne, jedilne in gosposke sobe. Di-
vane, otomane, žimnice, modroce iz
morske trave, žimnice na peresih,
podobe, zrcala

otročje vozičke

ltd. Sprejemajo se tudi opreme hotelov.
Cene nizke! Izdelki solidni!

— ZA BIRMO! —

Najboljši in najcenejši vir za nakup birman-
skih daril.

Največja izbira ur,
zlatnine, srebrnine.

Srebrne moške ali damske ure po K 980; zlata damska ura K 23—;
sreb. verižica K 3—; sreb. dvostranska veriž. (zelo moderna) K 4—.

Fr. Čuden, Ljubljana,
Prešernova ulica št. 1
(samo nasproti franč. samostana).

Lastna tovarna ur v Švici. Precizijske ure Alfa, Union,
Seeland.
1887 Jubilejni cenik zastoj! 1912

Za birmance

priporoča

„Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič,
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

obleke, klobuke in slamnike za dečke, kakor tudi obleke za deklice.
Velikanska izbira izgotovljenih oblek za gospode in najnovejša konfekcija
za dame.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond na
K 8,000.000. K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

— 414 —

— Bodi, je dejal vojvoda po kratkem po-
misleku. Ob desetih zvečer bodo pri tebi. Od-
govoren si za nje! Ali kako jih boš krotil sam?

Saitano se je nasmehnil in dejal:

— Videli ste, kako so se me prestrašili.
Kadar bodo pri meni, bodo še ponižnejši!

— Prav imaš, je zamrmral vojvoda za-
mišljen. Bili so popolnoma omamljeni. Idi
sedaj, čarovnik in glej, da me ne varaš. Zakaj
iskal bi te in magari, da bi moral za teboj na
dno pekla.

— Visokost ve, da ne bo treba hoditi tako
daleč za menoj. Evo vam tega praška! Dajte
trojici obilo jela in pila in natrosite jim to v
vino. Zaspali bodo in sledili sami od sebe brez
obotavljanja. Visokost, ob desetih zvečer pri-
dem sam po nje...

Saitano je izročil prašek kapitanu, po-
zdravil vojvodo in se odstranil.

Zgodilo se je, kakor je dejal. Kakor hitro
so zaužili predložena jim jedila so padli v
čudno omotico. Blebetali so najraznovrstnejše
stvari, smejali se, meli si roke in hodili brez
prestanka po ječi gor in dol. Ko je odbila ura
deset, se je ječa zopet razsvetlila in Saitano
jih je odvedel seboj v svojo hišo. Vojvodovi
ljudje so ga spremili do temne ulice in se potem
vrnili. Saitano je vodil trojico kakor otroke,
posadil jih na klopi in skoro so bili s pomočjo
babure trdno povezani, da se nihče ni mogel
ganiti brez prestanka pa so še vedno govorili.

Ko sta bila gotova, je Saitano poslal Ge-
rande spat, sam pa je začel delati potrebne pri-
prave... Dal jim je piti in skoro so utihli...

Sedeli so na klopih z odprtimi očmi in gledali
Saitano...

— Flamel piše: preskrbi si tri otroke! je
misli Saitano. Otroke mlade krvi, čistih sokov.
Niso več otroci, ali v treh dneh naredim iz
njih deteta. Naredim, ker taka je moja moč!
Otroke naredim iz njih in kdo mi pravi, da ne
bo njih kri enaka krvi mladoletnih?...

Sedel je k mramorni mizi in se zamislil.
Trojica je sledila vsakemu njegovih gibov z
očmi. Ko se je zopet vzdramil, je stopil pred
nesrečneže, ki so naenkrat turobno zatuli.

— Molčite, je zaukazal, in poslušajte me,
Otroke napravim iz vas in mladost vam po-
vrnem. Tu pijte in umirite se. V treh dneh bo
delo končano!...

Pili so zopet in zaprli oči.

Saitano je ugasnil gorečo bakljo in legel
po dolgem oblečen, kakor je bil na belo mra-
morno ploščo...

Nad Parizom je raztezala gluha noč
temni svoj plašč, pošil s srebrnimi zvezdami.

DRUGI DEL.

I.

Potovanje Passavantovo.

Plemič Passavant se je bil ustavil, kakor
rečeno v pariški okolici v stanju tiste velike
brezbriznosti, ki jemlje človeku sleherno voljo
in zanimanje do življenja. Dolgo je ležal zlek-
njen po zmrazli travi; novembersko jutro mu je
kmalu vrnilo njegovo prožno zavest in cel
nočni dogodek se je do peščice natančno po-
javil pred njim.

— 415 —

Ker se pride dandanes pri hudi
konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj ku-
piti ali prodati, ali ki iščejo službe,
da naj inserirajo v izbornem in
zelo razširjenem slovenskem ne-
odvisnem dnevniku

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po
najnižjih cenah „Prva anončna pi-
sarna“ v Ljubljani, Frančiškanska
ulica št. 8, katera daje radevolje
tudi vse za to potrebne informacije.